

Sygn. akt XXVII Cz 234/19

POSTANOWIENIE

Dnia 12 sierpnia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny - Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Piotr Wojtysiak

Sędziowie: Jan Bołonkowski (spr.)

G. C.

po rozpoznaniu w dniu 12 sierpnia 2019 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. sp. k. w B.

przeciwko P. Z.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie

z dnia 7 listopada 2018 roku, sygn. akt VI C 2363/18

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że udzielić zabezpieczenia roszczenia powoda poprzez ustanowienie zakazu zbywania i obciążania nieruchomości położonej w miejscowości D. w gminie M., dla której Sąd Rejonowy w O. prowadzi księgę wieczystą nr (...), oraz oddalić wnioski o udzielenie zabezpieczenia w pozostałym zakresie;
2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

Grzegorz Chmiel Piotr Wojtysiak Jan Bołonkowski

Sygn. akt XXVII Cz 234/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy oddalił wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia jego roszczenia o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powoda umowy darowizny nieruchomości przez ustanowienie zakazu zbywania, niszczenia, przerabiania, obciążania tej nieruchomości.

Z uzasadnienia w/w postanowienia wynika, że wprawdzie Sąd Rejonowy uznał roszczenie strony powodowej za uprawdopodobnione w świetle twierdzeń zawartych w pozwie oraz dokumentów dołączonych do pozwu, jednakże stwierdził, iż nie została wykazana druga przesłanka udzielenia zabezpieczenia – powód nie uprawdopodobnił, że brak zabezpieczenia poważnie utrudni lub uniemożliwi osiągnięcie celu postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie powoda zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Stosownie do art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. W myśl § 2 interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Stosownie do art. 755 § 1 pkt 2 k.p.c., jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne, sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. W szczególności może ustanowić zakaz zbywania przedmiotów lub praw objętych postępowaniem.

W rozpoznawanej sprawie, jak wskazał Sąd Rejonowy, pierwsza przesłanka, tj. uprawdopodobnienie roszczenia, nie budzi wątpliwości. Rozważenia wymaga natomiast to, czy został uprawdopodobniony interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

W ocenie Sądu Rejonowego, strona powodowa nie wykazała, aby pozwany miał zamiar lub podjął próbę zbycia przedmiotowej nieruchomości, co zaważyło na przyjęciu przez ten Sąd, iż nie została spełniona istotna przesłanka udzielenia zabezpieczenia. Podkreślić jednak trzeba, że do udzielenia zabezpieczenia nie jest konieczne udowodnienie obawy zbycia nieruchomości, a wystarczy jej uprawdopodobnienie. W kontekście okoliczności sprawy, w których dłużnik darował istotny składnik swego majątku na rzecz osoby najbliższej (syna), a prowadzona przeciwko dłużnikowi egzekucja okazała się bezskuteczna, już same te okoliczności w świetle zasad doświadczenia życiowego uzasadniają uprawdopodobnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia - należy bowiem uznać, że istnieje ryzyko, że nieruchomość może podlegać dalszemu obrotowi.

W tym zakresie warto przytoczyć stanowisko Sądu Apelacyjnego w Krakowie wyrażone w postanowieniu z dnia 3 września 2012 r. (sygn. akt I ACz 1197/12), zgodnie z którym zbycie nieruchomości, będącej przedmiotem czynności, której uznania za bezskuteczną uprawniony się domaga, uniemożliwi uprawnionemu przeprowadzenie egzekucji z tej nieruchomości w oparciu o wydany w sprawie wyrok, gdyż odpowiedzialność osoby trzeciej, pozwanej ze skargi paulińskiej, ogranicza się wyłącznie do przedmiotu zaskarżonej czynności, a jego zbycie zmusi wierzyciela do poszukiwania dalszej ochrony w procesie, zainicjowanym przeciwko aktualnemu właścicielowi nieruchomości (art. 531 § 2 k.c.). Zbycie tego przedmiotu majątkowego przez osobę trzecią (pozwanego w procesie pauliańskim) na rzecz kolejnej ("czwartej" osoby) doprowadzi do sytuacji, w której wprawdzie wierzyciel, z mocy art. 531 § 2 k.c., będzie mógł wystąpić z powództwem przeciwko osobie czwartej, ale będzie zmuszony wykazać dodatkowe przesłanki, a więc, że ta kolejna osoba wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności za bezskuteczną, czyli była w złej wierze albo nabyła daną rzecz nieodpłatnie.

Nie przesądzając jednoznacznie w przedmiocie słuszności powództwa, w razie kolejnego zbycia nieruchomości dochodzenie roszczenia przez powoda byłoby wysoce uciążliwe i powodowałoby konieczność przeprowadzenia kolejnego postępowania.

Ewentualne zbycie lub istotne obciążenie przez pozwanego nieruchomości uniemożliwi lub poważnie utrudni realizację zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia - jeżeli będzie ono korzystne dla powoda.

Mimo to Sąd Okręgowy uznał, iż tylko dwa ze wskazanych we wniosku sposobów zabezpieczenia, tj. zakaz zbywania i obciążania nieruchomości, są zasadne i wystarczające w przedmiotowej sprawie. W tym zakresie Sąd uwzględnił interesy stron w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należyłą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę (art. 730¹ § 3 k.p.c.). Ustanowienie zakazu

niszczenia i przerabiania i spornej nieruchomości należało uznać za nadmiernie ingerujące w uprawnienia obecnego właściciela nieruchomości, zważywszy na sumę zabezpieczenia (1.660,50 zł) wskazaną przez powoda.

Zastosowany sposób zabezpieczenia dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia znajduje oparcie w art.755 § 1 pkt 2 k.p.c. Z jednej strony zapewnia wnioskodawcy należyłą ochronę prawną poprzez utrzymanie aktualnego stanu właścicielskiego, z drugiej zaś nie obciąża ponad potrzebę pozwanego umożliwiając mu korzystanie z nieruchomości w dotychczasowy sposób.

Z podanych wyżej względów na podstawie art.386 § 1 w zw. z art.397 § 2 k.p.c.

Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie poprzez częściowe uwzględnienie wniosku powoda o udzielenie zabezpieczenia i oddalenie wniosku w pozostałym zakresie. Zażalenie w części nie uwzględnionej podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Sąd odwoławczy nie orzekł o kosztach postępowania zażaleniowego, gdyż rozstrzygnięcie w tym przedmiocie zależy od wyniku sprawy i powinno zostać zawarte w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie wydanym przez Sąd pierwszej instancji.

Grzegorz Chmiel Piotr Wojtysiak Jan Bołonkowski

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

Jan Bołonkowski